

Л.М. Фоменко,

аспірантка кафедри креативної педагогіки та інтелектуальної власності
Української інженерно-педагогічної академії (м. Харків)

ІНТЕРЕС ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ

Пізнавальна активність майбутніх учителів інформатики має ґрунтуватися на чіткому усвідомленні мотивів навчально-пізнавальної та професійно-педагогічної діяльності, а також можливих способах їх задоволення.

Серед мотивів, що спонукають студента до діяльності, важливе місце посідають інтереси особистості. Природу інтересів, їх розвиток і вплив на навчальну та професійну діяльність студентів, зокрема майбутніх учителів, останнім часом досліджували М. Агапова, Л. Кацова, Л. Крамаренко, І. Некоз, І. Палачаніна, Л. Смеречак, О. Шаповал, А. Штифурак та ін.

На основі аналізу сутності поняття «інтерес» у різних науках можна зробити висновок, що інтерес є невідокремленою частиною структури особистості, спрямований на задоволення її потреб, виступає рушійною силою розвитку особистості й суспільства в цілому.

І. Палачаніна наголошує на тому, що «інтерес є основною умовою, способом існування й розвитку людини, складним комплексом емоційно-вольових та інтелектуальних процесів, які активізують її свідомість і діяльність» [5].

Важливим стимулом пізнавальної активності суб'єкта виступає пізнавальний інтерес, який реалізується у вигляді цілеспрямованої пізнавальної діяльності особистості [4]. Саме пізнавальний інтерес є основою позитивного ставлення студентів до вищів, постійного бажання заглибитись у вивчення одного або кількох навчальних предметів [2, с. 67].

Проте М. Бакланова звертає увагу на те, що пізнавальний інтерес для студентів, у порівнянні зі школярами, вже не є найвагомим мотивом навчальної діяльності, хоча й залишається досить важливим [1]. Підтримуючи таку позицію авторки, можемо відзначити, що поряд із пізнавальним інтересом вагомим значення для майбутніх учителів інформатики набуває професійний інтерес.

В контексті нашого дослідження будемо розуміти професійний інтерес як спрямованість особистості на професійну діяльність (Л. Кацова). В основі професійного інтересу лежать усвідомлені духовні потреби людини, які задовольняються у процесі праці [3].

Професійний інтерес вчителя характеризується позитивним емоційним ставленням до професійної діяльності, вольовою активністю, ціннісними орієнтаціями, пов'язаними з цією діяльністю та спонукає до оволодіння професійними знаннями, вміннями та навичками [7, с. 138].

Наявність професійних інтересів, на думку Л. Смеречак, це важлива умова як ефективного оволодіння студентами майбутньою професією, так і кваліфікованого виконання ними функціональних обов'язків у статусі фахівця [6].

Нам імпонує думка І.Палачаніної, яка наголошує на взаємозв'язку професійних та пізнавальних інтересів особистості, визначаючи професійний інтерес як складову пізнавального інтересу, і для їх розвитку необхідно вчити майбутніх фахівців бачити й розуміти практичну значущість матеріалу, що вивчається, усвідомлювати значущість отримуваних знань в їх взаємозв'язку і взаємообумовленості [5].

Таким чином, мотив, що ґрунтується на усвідомленому інтересі майбутнього вчителя інформатики до навчальної й професійної діяльності, впливає на результативність цієї діяльності, емоційне задоволення людиною виконаною роботою.

Від сили інтересу, який виявляє майбутній учитель інформатики до професійної діяльності буде залежати міра його бажання оволодіти знаннями, уміннями й навичками у відповідній предметній галузі, професійно значущими якостями та здібностями; рівень активності щодо вивчення ним особливостей професії, функціональних обов'язків, перспектив розвитку, можливостей працевлаштування тощо.

Література

1. Бакланова М. Л. Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів коледжів у процесі навчання математичних дисциплін : автореф. дис. ... канд. пед. наук. — Київ, 2009. — 20 с.
2. Волярська О. С., Лук'янова О. І. Теоретичний аналіз факторів стимулювання студентів до навчальної діяльності. — Вісник Запорізького національного університету. 2008. — № 1. — С. 65–70.
3. Кацова Л. І. Формування професійного інтересу у майбутніх учителів у процесі педагогічної практики : автореф. дис. ... канд. пед. наук. — Харків, 2005. — 19 с.
4. Кобаль В. І. Методика розвитку пізнавальних інтересів учнів 5-8-х класів у процесі вивчення історії України : автореф. дис. ... канд. пед. наук. — Київ, 2005. — 20 с.
5. Палачаніна І. С. Формування інтересу до фізики у студентів вищих навчальних закладів морських технічних профілів : автореф. дис. ... канд. пед. наук. — Кіровоград, 2009. — 18 с.
6. Смеречак Л. І. Формування професійних інтересів майбутніх соціальних педагогів у позааудиторній роботі педагогічного університету: автореф. дис. ... канд. пед. наук. — Черкаси, 2010. — 20 с.
7. Федьович О. М. Проблема професійного інтересу майбутнього вчителя в психолого-педагогічній науці. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2013. — Вип. 5. — С. 136–140.